Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/ESPO/MgD/006/26
Názov predmetu	Moderné politologické teórie II.
Rozsah	2P + 1S
Počet kreditov	5
Vyučujúci	Prof. PhDr. Marcela Gbúrová, CSc. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

80 % účasť na prednáškach;
Priebežné hodnotenie (50%):
Podmienkou prístupu ku skúške je:
a. absolvovanie seminárov, pri maximálne povolených 2 absenciách (10%); pričom sa požaduje aktívne zapájanie počas výučby a načítaná literatúra určená prednášajúcim.
b. získanie 20 % hodnotenia za vypracované position papers. Position paper (10 b) Minimálny rozsah 700 slov.
Vypracujte aspoň 3-5 stránkový text, ktorý bude sumarizovať základné poznatky z vybraného článku a vlastné zhodnotenie postupu a výsledkov predložených v texte autorom/rmi.
Na základe literatúry napísať hlavný cieľ publikácie (1 b) Vyjadrenie vlastného názoru na publikáciu - negatíva a pozitíva textu (5 b) Argumentácia a súhlasný/ nesúhlasný postoj s autorom/autormi, resp. aplikácia na inú krajinu (4 b)
c. získanie 20 % hodnotenia za ústny mini Quiz počas seminárov.
d. Kurz je zakončený písomnou skúškou (50%).

Študent potrebuje získať nasledovný percentuálny podiel na jednotlivé hodnotenia:
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Študent získa predovšetkým poznatky o teóriách využívaných v analýze súčasných politických systémov a bude schopný analyzovať prípadové štúdie prostredníctvom vhodných metodologických prístupov. Získa rovnako základnú súhrnnú informáciu o vývoji súčasných výskumných metód a teoretických prístupoch využívaných v politologickom výskume. Tieto poznatky mu umožnia do budúcna vhodne formulovať postupy pri vlastnom odbornom výskume.
Vedomosti:
študent sa oboznámi s vývojom súčasných výskumných metód a teoretických prístupoch využívaných v politologickom výskume,
študent získa vedomosti o teóriách využívaných v analýze súčasných politických systémov,
študent získa rovnako základnú súhrnnú informáciu o vývoji súčasných výskumných metód a teoretických prístupoch,
študent sa oboznámi s problematikou vonkajšieho politického ukotvenia týchto režimov.

Zručnosti:
študent porozumie stratégiám, nástrojom a technikám, ktoré sa v rámci politickej praxe a komunikácie uplatňujú,
študent je schopný formulovať postupy pri vlastnom odbornom výskume,
študent je schopný analyzovať prípadové štúdie prostredníctvom vhodných metodologických prístupov.

Profesijné kompetencie:
študent vie aplikovať metodologické prístupy v rámci moderných politologických teórií,
študent je schopný analyzovať prípadové štúdie prostredníctvom vhodných metodologických prístupov,
študent je schopný aplikovať tieto vedomosti v rámci ďalších odborných predmetov v rámci štúdia, tiež do budúcna vhodne formulovať postupy pri vlastnom odbornom výskume.

Prenositeľné kompetencie:
- Organizovanie a plánovanie práce;
- Schopnosť prijímať rozhodnutia a niesť zodpovednosť;
- Strategické a koncepčné myslenie;
- Analytické myslenie;
- Kreativita;
- Komunikačné kompetencie;
- Občianske kompetencie;
- Digitálna gramotnosť;
- Tímová práca;
- Analyzovanie a riešenie problémov;
- Kultivovaný a odborný písomný i ústny prejav;
- Pružnosť v myslení (adaptabilita, flexibilita, improvizačné spôsobilosti).

Stručná osnova predmetu

Prednáškové okruhy:
1. Predstavenie predmetu a informačného listu, podmienky štúdia
2. Totalizmus a iné nedemokratické režimy
3. Korporativizmus
4. Teória prechodov
5. Teória modernizácie
6. Problematika decentralizácie v krajinách EÚ
7. Problematika formovania národa a národní identity v krajinách EU: historický kontext
8. Problematika riešenia konfliktov v demokracii
9. Teória secesie
10. Vládne modely v parlamentných demokraciách
11. Koaličné vládnutia na Slovensku
12. Zhodnotenie semestra, príprava na písomnú skúšku

Štruktúra seminárov
Úvodný seminár, predstavenie predmetu a informačného listu, podmienky štúdia
E. Renan: Co je to národ (in Hroch, Pohledy na národ a nacionalismus, s. 24-25)
Karl W. Deutsch: Růst národů (in M. Hroch, Pohledy na národ a nacionalismus, s. 54-70)
Position Paper

Anthony D. Smith: Etnický základ národní identity (in M. Hroch, Pohledy na národ a nacionalismus, s. 270-296)

Position Paper
Benedict Anderson: Pomyslná společenství (in M. Hroch, Pohledy na národ a nacionalismus, s. 239-269)

Position Paper John Breuilly: Přístupy k nacionalismu (in M. Hroch, Pohledy na národ a nacionalismus, s. 317-348)

Position Paper
Pavel Barša – Maxmilián Strmiska: Národní stát a etnický konflikt. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (najmä s. 173-254 a 282-283)

Position Paper
Rosůlek: Politický secesionismus a etické teorie (najmä kapitola I. a IV.)

Position Paper
Ladislav Cabada: Koalice a koaliční vztahy (najmä texty z kapitoly I.)

Position Paper
Říchová – Vládní modely v parlamentních systémech (výber niektorého z textov)

Position Paper
Koaličné vládnuttie na Slovensku

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

- povinný profilový predmet
- prednáška/seminár
- 3 hodiny týždenne
- prezenčná metóda štúdia
- forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

• BUCHANAN, A. (1992). Self-Determination and the Right to Secede. Journal of International Affairs, č. 2, s. 347-365.
• CABADA, L. (2006). Koalice a koaliční vztahy. FF ZČU.
• ELAZAR, D. J. (1995). From Statism to Federalism: A Paradigm Shift. Publius. vol. 25, no. 2, pp. 5-18.
• ERIKSEN, T. H. (2012). Etnicita a nacionalismus. Antropologické perspektivy. Praha: SLON.
• FIALA, V. – ŘÍCHOVÁ, B. (eds.) (2003). Úloha politických aktérů v procesu decentralizace evropských zemí. Sborník příspěvků z konference konané 9. prosince 2002 na Právnické fakultě UP v Olomouci. Olomouc-Praha: Moneta-FM, s. 52-72.
• HECHTER, M. (1992). Dynamics of Secession. Acta Sociologica, č. 4, s. 267-283.
• HROCH, M. (2003). Pohledy na národ a nacionalismus. Praha: SLON.
• HUBER, J. D. (2012). Measuring Ethnic Voting. American Journal of Political Science. Vol. 56, No. 4, pp. 986-1001.
• JUST, P. (2005). Koaliční vládnutí na Slovensku 1990-2002. In: Říchová, B. (eds.) (2005), Vládní modely v parlamentních systémech. Praha – Olomouc: Moneta Press.
• LAVER, M. J.; Schofield, N. (1998). Multiparty Government: The Politics of Coalitions in Europe. Vyd. 2. Ann Arbor: University of Michigan Press. 308 s. ISBN: 0-47208562-X.
• LIJPHART, A. (1984), Democracies. Patterns of Majoritarian and Consensus Government in Twenty-One

Countries. New Haven, London: Yale University Press, s. 46-66.
• RIKER, W. H. (1962). The Theory of Political Coalitions. Vyd. 1. New Haven, London: Yale University Press. 312 s. ISBN: 0300008589.
• ROSŮLEK, P. (2014). Politický sesesionismus a etické teorie. Allen Buchanan a jeho kritici. Barister – Principal. • ŘÍCHOVÁ, B. (2006). Přehled moderních politologických teorií. Vyd. 2. Praha: Portál. 303 s. ISBN: 80-7367-177-8.
• ŘÍCHOVÁ, B. (eds.) (2005), Vládní modely v parlamentních systémech. Praha – Olomouc: Moneta Press.
• STRMISKA, M. (1998). Regionální strany a stranické systémy. Španělsko, Itálie, Velká Británie a Severní Irsko. Brno: CDK.
• STRMISKA, M.: Centrum, periferie a národotvorný proces. In Barša, P.; Strmiska, M.: Národní stát a etnický konflikt. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999, s. 173- 254 a 282-3.
• STROM, K. (1990). Minority Government and Majority Rule. Vyd. 1 (ilustr.). Cambridge: Cambridge University Press. 293 s. ISBN-10: 0-521-37431-6.
• SWAAN, A. de (1973). Coalition Theories and Cabinet Formations (Progress in mathematical social sciences). Vyd. 1. Amsterdam: Elsevier. 376 s. ISBN: 0444411445.
• TESAŘ, F. (2007). Etnické konflikty. Praha: Portál.
• TÓKA, G. (1996). Koaliční preference ve střední a východní Evropě. Politologický časopis, č. 2, s. 71-86.
• WARWICK, P. V. (1994). Government Survival in Parliamentary Democracies. Vyd. 1 (dotisk). Cambridge: Cambridge University Press. 182 s. ISBN: 0-521-47028-5.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český, anglický

Poznámky

- časová záťaž študenta: 150 hodín
Prezenčné (P): 36 hodín
Samoštúdium: 114 hodín